

Total number of printed pages-11

63/1 (SEM-1) GE1/DSC/
ECOHG 1016/ECORC 1016

2024

ECONOMICS

Paper : ECOHG 1016/ECORC 1016

(Principle of Microeconomics-I)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : Three hours

**The figures in the margin indicate
full marks for the questions.**

1. Answer the following as directed : **(any six)**

1×6=6

নিৰ্দেশনা অনুসৰি তলত দিয়া উত্তৰ দিয়া : (যিকোনো ছয়টা)

(a) Scarcity refers to the limitation of _____
in relation to _____ for a commodity.

(Fill in the blanks)

অভাৱে কোনো সামগ্ৰীৰ বাবে _____ ব সম্পৰ্কত _____ ব
সীমাবদ্ধতাক বুজায়। (খালী ঠাইবোৰ পূৰণ কৰক)

(i) Demand and Sale

চাহিদা আৰু বিক্ৰী

(ii) Demand and Supply

চাহিদা আৰু যোগান

(iii) Supply and Demand

যোগান আৰু চাহিদা

(iv) None of the above

ওপৰৰ কোনোটোৱেই নহয়

(b) Utility means -

উপযোগিতা মানে—

(i) Power to satisfy a want

অভাৱ পূৰণ কৰাৰ ক্ষমতা

(ii) Usefulness

উপযোগিতা

(iii) Willingness of a person

এজন ব্যক্তিৰ ইচ্ছাশক্তি

(iv) Harmfulness

ক্ষতিকারকতা

(c) The total utility of a commodity reaches maximum level when MU becomes -

কোনো এটা সামগ্ৰীৰ মুঠ উপযোগিতা তেতিয়া সৰ্বোচ্চ হয়, যেতিয়া প্ৰান্তিক উপযোগিতা—

(i) Minimum

সৰ্বনিম্ন

(ii) Zero

শূন্য

(iii) Highest

সৰ্বোচ্চ

(iv) None of the above

ওপৰৰ কোনোটোৱেই নহয়

(d) According to Marshall, the basis of consumer surplus is -

মাৰ্শ্বেলৰ মতে গ্ৰাহক উদ্বৃত্তৰ ভিত্তি হ'ল—

(i) Law of diminishing marginal utility

ক্রমহ্রাসমান প্ৰান্তিক উপযোগিতা বিধি

(ii) Law of equi-marginal utility

সম-প্ৰান্তীয় উপযোগিতাৰ বিধি

(iii) Law of proportions

অনুপাত বিধি

(iv) All of the above

ওপৰৰ সকলোবোৰ

(e) Economist _____ said, money is a utility measuring rod. (Fill in the blank)

অৰ্থনীতিবিদে _____ কৈছিল যে মুদ্ৰা উপযোগিতা জোখাৰ মাপকাঠী।

(i) Marshall (মাৰ্শ্বেল)

- (ii) Pigou (পিগু)
 (iii) Adam Smith (এডাম স্মিথ)
 (iv) Samuelson (সেমুৱেলছন)
- (f) Two indifference curve never intersect each other due to –
 দুডাল নিৰপেক্ষ ৰেখাই কেতিয়াও ইটোৰে সিটোক ছেদ
 নকৰে কাৰণ—
- (i) Different levels of satisfaction
 সন্তুষ্টিৰ বিভিন্ন স্তৰ
 (ii) Same levels of satisfaction
 সন্তুষ্টিৰ একে স্তৰ
 (iii) Convex to the origin
 উৎপত্তিস্থললৈ উত্তল
 (iv) Concave to the origin
 উৎপত্তিস্থললৈকে অৱতল
- (g) In the case of perfectly elastic, the demand curve is :
 সম্পূৰ্ণ স্থিতিস্থাপক চাহিদাৰ ক্ষেত্ৰত চাহিদা ৰেখাৰ তাল
 হ'ব :
- (i) Vertical
 উলম্ব

- (ii) Horizontal
 অনুভূমিক
 (iii) Downward sloping
 তললৈ ঢাল খাই থকা
 (iv) None of the above
 ওপৰৰ কোনোটোৱেই নহয়
- (h) Variables that a model tries to explain are called –
 মডেলৰ ব্যাখ্যা কৰিবলৈ চেষ্টা কৰা চলকসমূহক কোৱা
 হয়—
- (i) endogenous (অন্তর্গত)
 (ii) exogenous (বাহ্যিক)
 (iii) market clearing (বজাৰ পৰিষ্কাৰ)
 (iv) fixed (নিৰ্ধাৰিত)
- (i) If a firm has a downward sloping Long Run Average Cost Curve then it is a case of
 যদি এটা প্ৰতিষ্ঠানৰ দীৰ্ঘকালীন গড় ব্যয় ৰেখা তললৈ
 আহে, তেন্তে এইটো হৈছে
- (i) Decline in total cost
 মুঠ ব্যয় হ্রাস

(ii) Decline in cost per unit
প্রতি এককৰ ব্যয় হ্রাস

(iii) Decline in average variable cost
গড় পৰিৱৰ্তনশীল ব্যয় হ্রাস

(iv) Decline in marginal cost
প্রান্তীয় ব্যয় হ্রাস

(j) How many stages of production are there in the law of variable proportions?
পৰিৱৰ্তনশীল অনুপাত বিধিৰ কিমানটা স্তৰ থাকে?

(i) 2 (২)

(ii) 4 (৪)

(iii) 1 (১)

(iv) 3 (৩)

2. Answer the following questions : (any five)
2×5=10

তলৰ যিকোনো পাঁচটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ কৰা :

(a) "Marginal Utility of money always remains constant." Is it true? Give reason in support of your answer.

"মুদ্ৰাৰ প্রান্তীয় উপযোগিতা সদায় স্থিৰ হৈ থাকে।" সঁচা নেকি? আপোনাৰ উত্তৰৰ সমৰ্থনত যুক্তি দিয়ক।

(b) Distinguish between Dependent and Independent Variable.

নিৰ্ভৰশীল আৰু স্বতন্ত্ৰ চলকৰ মাজত পাৰ্থক্য।

(c) Explain the choice of technique problem of economics.

অর্থনীতিৰ কৌশলৰ বাছনি সমস্যাৰ বিষয়ে ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Draw one indifference curve of perfect substitutes and one indifference curve of perfect complementary goods.

সম্পূৰ্ণ বিকল্প দ্ৰব্যৰ এডাল আৰু সম্পূৰ্ণ পৰিপূৰক বস্তুৰ এডাল নিৰপেক্ষ বেখা অংকন।

(e) State the individual demand function.

ব্যক্তিগত চাহিদাৰ ফলনটো উল্লেখ কৰা।

(f) What are fixed and variable factors of production?

উৎপাদনৰ স্থিৰ আৰু পৰিৱৰ্তনশীল উপাদানসমূহ কি কি?

(g) What is consumer surplus?

উপভোক্তাৰ উদ্বৃত্ত কি?

3. Answer **any six** of the following questions :

5×6=30

তলৰ যিকোনো ছয়টা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ কৰা :

(a) Discuss the differences between stable and unstable equilibrium.

স্থিতিশীল আৰু অস্থিতিশীল ভাৰসাম্যৰ মাজত পাৰ্থক্যসমূহ আলোচনা কৰা।

(b) In what ways do cardinal and ordinal utility help economists to understand consumer behaviour ?

সংখ্যাবাচক আৰু স্তৰবাচক উপযোগিতাই অর্থনীতিবিদসকলক গ্ৰাহকৰ আচৰণ বুজিবলৈ কি কি দিশত সহায় কৰে?

(c) What is an indifference curve ? Why can indifference curve *neither* touch *x-axis* nor *y-axis* ?

নিৰপেক্ষ ৰেখা কি? এডাল নিৰপেক্ষ ৰেখাই কিয় *x*-অক্ষৰেখা বা *y*-অক্ষৰেখাক স্পৰ্শ কৰিব নোৱাৰে?

(d) Discuss how the law of demand applies to Normal goods, Inferior goods and Giffen goods.

সাধাৰণ সামগ্ৰী, নিম্নমানৰ সামগ্ৰী আৰু গিফেন সামগ্ৰীৰ ক্ষেত্ৰত চাহিদাৰ নিয়ম কেনেকৈ প্ৰযোজ্য হয় আলোচনা কৰা।

(e) Explain the law of variable proportions of production.

উৎপাদনৰ পৰিৱৰ্তনশীল অনুপাতৰ বিধি ব্যাখ্যা কৰা।

(f) Illustrate the concept of the Marginal Rate of Technical Substitution (MRTS).

প্ৰান্তীয় প্ৰযুক্তিগত প্ৰতিস্থাপনৰ হাৰ (MRTS)ৰ ধাৰণাক প্ৰকাশ কৰা।

(g) Write a note on elasticity of substitution.

বিকল্পৰ স্থিতিস্থাপকতাৰ ওপৰত এটা চমু টোকা লিখা।

(h) Discuss the concept of the production possibility curve (PPC) and its main features.

উৎপাদন সম্ভাৱনীয় ৰেখা (PPC)ৰ ধাৰণা আৰু ইয়াৰ মুখ্য বৈশিষ্ট্যসমূহ আলোচনা কৰা।

(i) Show the differences between implicit and explicit costs.

অন্তৰ্নিহিত আৰু বাহ্যিক ব্যয়ৰ মাজত পাৰ্থক্য দেখুওৱা।

(j) Discuss how scarcity forces individuals and societies to make choices.

অভাৱে ব্যক্তি আৰু সমাজক কেনেকৈ বাছনি কৰিবলৈ বাধ্য কৰে সেই বিষয়ে আলোচনা কৰা।

4. Answer **any two** of the following :

$$10 \times 2 = 20$$

তলৰ যিকোনো দুটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ কৰা :

(a) What is opportunity cost ? How does understanding opportunity cost help individuals to make better decisions ? Illustrate with an example of a personal choice.

সুযোগ ব্যয় কি ? সুযোগ ব্যয় বুজি পোৱাটোৱে ব্যক্তিক উন্নত সিদ্ধান্ত লোৱাত কেনেকৈ সহায় কৰে ? ব্যক্তিগত পছন্দৰ উদাহৰণেৰে উদাহৰণ দিয়ক।

(b) What is Engel curve ? Derive Engel curve in case of a normal good.

এঞ্জেল ৰেখা কি ? সাধাৰণ সামগ্ৰীৰ ক্ষেত্ৰত এঞ্জেল ৰেখা কেনেকৈ পাব পাৰি।

(c) Graphically discuss the concept of the expansion path in the context of production theory.

উৎপাদন তন্ত্ৰৰ প্ৰেক্ষাপটত সম্প্ৰসাৰণ পথৰ ধাৰণাটো চিত্ৰাংকিতভাৱে আলোচনা কৰা।

(d) How does a producer reach equilibrium with the help of Isoquant and Iso-cost curve ? Explain.

এজনে উৎপাদক কেনেকৈ সমউৎপাদন আৰু সমব্যয় ৰেখাৰ সহায়ত ভাৰসাম্যত উপনীত হয় ? ব্যাখ্যা কৰা।

5. Answer **any one** of the following :

$$14 \times 1 = 14$$

তলৰ যিকোনো এটা প্ৰশ্নৰ উত্তৰ কৰা :

(a) "Scarcity is the root of all economic problems." Discuss.

"দুষ্প্ৰাপ্যতাই সকলো অৰ্থনৈতিক সমস্যাৰ মূল।"
আলোচনা কৰা।

(b) What is Income effect ? Discuss the concept of Income effect with the help of diagram.

আয় প্ৰভাৱ কি ? আয় প্ৰভাৱৰ ধাৰণাটো চিত্ৰৰ সহায়ত আলোচনা কৰা।

(c) Discuss briefly about the concept of increasing, decreasing and constant returns to scale in production.

উৎপাদনত বৃদ্ধি, হ্রাস আৰু স্থিৰ প্ৰতিদানৰ মাত্ৰাৰ ধাৰণাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।